

Nota Necrològica

EN CONRAD PUJOL †

El venerable botànic Conrad PUJOL, ha mort als primers dies de febrer. El meu caríssim amic Josep ESTEVE, de Manresa, m'ho comunicà amb data del 3 de dit mes. No'm sabia estar de reproduir aquí les seves paraules: «Una mala nova. L'interessantíssim i boníssim Sr. PUJOL ha mort. Ho sento en gran manera. Me l'estimava de debó. En els temps que correm trobar un home a l'hora savi, bó, discret, generós, humilíssim, sincer i que sé jo quanies coses més, laudatòries, és difícilíssim. I en el senyor PUJOL s'hi agermanaven».

«El dissabte dia 21 de Gener amb el correu va marxar cap a Hejea de los Caballeros, a casa el seu germà, com un peregrí mig-eval. Marxà sens dir-ho a ningú. M'escrigué als tres o quatre dies perquè amb una meva companyés una carta seva adreçada al BABRA, bibliògraf, en que li demanava un llibre».

«Es veu que el menjar bé a casa el seu germà el va reprendre i que d'això ha mort. Així m'ho acaven de dir. L'han enterrat avui a les quatre de la tarda».

Trista nova, ben cert, que ens sorpren amb tot i esperar-la d'un mes a l'altre, i d'any en any. Perquè ha mort ancià i en la mes gran pobresa, sens els més necessaris elements de benestar. Anava tirant, fortíssim com era, i a despit de la mancança de tota mena de recursos, potser per la mateixa sobrietat obligada amb què duia la vida.

Home modestíssim, cultivà el seu esperit i l'enriquí de valuosíssims coneixements, bona part adquirits directament, en el camp de la botànica, per l'observació directa de la Natura; cultivà l'esperit mentre ha alenat, però ell s'ha endut a la tomba tot el que sabia, que era molt. No sé que hagi publicat res.

La Botànica fou la ciència predilecta per a ell. A l'estudi de la flora del Bergadà i de la de Bages, consagrà bona part de la seva vida. Anava de poble en poble com un pelegrí. Era molt destre en el comptar i hàbil en la petita burocràcia de les secretaries municipals dels poblets. El demanaven ara de l'un, ara de l'altre, sempre que tenien els comptes endarrerits o els afers de secretaria embullats. Conten que amb dos o tres dies els ho deixava tot arreglat, i cada visita a un poblet era l'escusa d'una nova excursió botànica. Tant poc estimà els diners, i tant poc conside-

rava els seus propis treballs, que molt sovint refusava per excessives les remuneracions que li eren acordades.

Els seus descobriments florístics comunicats anys ha a CADEVALL, aquest els consignà en diverses memòries i en la *Flora de Catalunya*; foren la base, de la *Flora del plà de Bages* que publicà el Dr. SALLENT. Jo mateix els he fet constar quan s'ha escaigut en mon *Assaig fitogeogràfic de Bages*

Ultimament s'enemistà amb la botànica, o, al menys, volia que constés aixís de totes passades. El motiu d'aquest fer mai no el deixà endevinar. Però éll volia, i no s'obeïa a si mateix, perquè qualsevol incidència de la conversa el portava novament a discursejar sobre les plantes. Beneida afició! Podem estar segurs que no la perdé fins a la mort.

Conexedor de les llengües clàssiques i de les modernes, aquests darrers anys es dedicà a la paleografia. Compartia les seves activitats amb les dues aficions. I era home, ensemps, de memòria excel·lent, que donava gust conversar-hi.

Descansi en pau l'estimat botànic!

F. Q.

Notes Bibliogràfiques

Eulófidós de España (2.ª nota). Ricardo GARCÍA MERCET. Boletín de la Real Sociedad Española de Historia Natural. Tomo XXIV.—Núm. 10, Diciembre de 1924, p. 458-468 (fig.) (Publicado el 30 de diciembre de 1924). Madrid.—En aquesta nota l'autor tracta primerament del gènere *Hemiptarsenus* amb una clau dicotòmica de les espècies espanyoles del mateix ♀♀ seguint la sinonímia i la distribució geogràfica llur en les províncies de Santander i la de Madrid. Després descriu el gènere *Cleolophus* nou, quina espècie *Cl. autonomus* nov. sp. queda descrita sobre un exemplar ♀ de Girona aplegat sobre plantes gramíneas silvestres. Una bona figura.—A. CODINA.

Über Myriapodem von Mallorca und Ibiza (Zugleich 100. Diploden-Aufsatz) Dr. K. W. VERHOEFF. Pasing bei München (Dazu 13 Abbildungen) Eutomologisk Tidskrift, Utgiven av Entomologiska Foreningen i Stockholm Arg. 45, Häft. 2-3, pp. 99-119. 1924.—Els Myriapods recol·lectats